

Αριθμός 1388/2022

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

B1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους δικαστές, Λουκά Μόρφη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Δήμητρα Ζώη, Ιωάννα Μαργέλλου - Μπουλαδάκη, Ιωάννη Δουρουκλάκη και Δημητρία Στρούζα - Ξένου - Κοκολέτση, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο κατάστημά του, την 19 Οκτωβρίου 2021, με την παρουσία και της Γραμματέως Ελένης Τσιουρή, για να δικάσει την υπόθεση, μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας: Κ. Ν. του Ν., κατοίκου ..., που παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Γεώργιου Καραχάλιου, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Της αναιρεσίβλητης: ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Α... Ανώνυμη Τεχνική Εμπορική Κατασκευαστική Εταιρία", όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που εδρεύει στο ... και παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Νικόλαου Αναγνωστόπουλου, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 25-2-2015 αγωγή της ήδη αναιρεσείουσας, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν η 1261/2018 οριστική απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και, κατόπιν ασκήσεως εφέσεως, η 6376/2019 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας, ζητεί η αναιρεσείουσα με την από 12-6-2020 αίτησή της.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Εισηγήτρια ορίσθηκε η Αρεοπαγίτης Δημητρία Στρούζα - Ξένου - Κοκολέτση. Ο πληρεξούσιος της αναιρεσείουσας ζήτησε την παραδοχή της αίτησης, ο πληρεξούσιος της αναιρεσίβλητης την απόρριψή της, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στα δικαστικά έξοδα.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Με την από 12.6.2020 και με αριθ. κατάθ. 3270/389/16.6.2020 αίτηση αναίρεσης προσβάλλεται η εκδοθείσα αντιμωλία των διαδίκων κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 614 επ. ΚΠολΔ με αριθ. 6376/2019 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Η αίτηση αναίρεσης ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρα 552, 553, 556, 558, 564 παρ.3, 566

παρ.1 και 144 του ΚΠολΔ). Είναι συνεπώς παραδεκτή (άρθρο 577 παρ. 1 ΚΠολΔ) και πρέπει να ερευνηθεί ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων αυτής (άρθρα 577 παρ. 3 ΚΠολΔ). 2. Από τις διατάξεις των άρθρων 648 επ. ΑΚ και 6 του Ν. 765/1943, που κυρώθηκε με την ΠΥΣ 324/1946 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ κατά το άρθρο 38 του ΕισΝΑΚ, συνάγεται ότι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας υπάρχει, όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της συμφωνηθείσας εργασίας και στον μισθό, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του, ενώ ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη. Η εξάρτηση αυτή εκδηλώνεται με το δικαίωμα του τελευταίου να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για την διαπίστωση της συμμόρφωσης του εργαζομένου προς αυτές. Η υποχρέωση, μάλιστα, του εργαζομένου να δέχεται τον έλεγχο του εργοδότη και να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες του, ως προς τον τρόπο παροχής της εργασίας αποτελεί το βασικό γνώρισμα της εξάρτησης αυτής, η οποία μπορεί να είναι χαλαρότερη στις περιπτώσεις που ο εργαζόμενος αναπτύσσει πρωτοβουλία κατά την εκτέλεση της εργασίας του, λόγω των επιστημονικών ή ειδικών γνώσεών του και του αντικειμένου της εργασίας, αλλά θα πρέπει να υπάρχει για να θεωρηθεί η εργασία ως εξαρτημένη. Αντίθετα, σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, στην οποία δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, υπάρχει, όταν ο εργαζόμενος παρέχει αντί μισθού τις υπηρεσίες του, χωρίς να υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία του εργοδότη και χωρίς να είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις εντολές και οδηγίες αυτού, ιδίως ως προς τον τρόπο και τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του. Και στην σύμβαση αυτή, πάντως, υπάρχει κάποια δέσμευση και εξάρτηση, όπως συμβαίνει σε κάθε περίπτωση που αναλαμβάνονται υποχρεώσεις με ενοχική σύμβαση και γι' αυτό ακριβώς η συμμόρφωση του εργαζομένου προς τους όρους της σύμβασής του, που μπορούν να έχουν σχέση και με τον τόπο ή τα χρονικά πλαίσια παροχής της εργασίας δεν υποδηλώνουν, χωρίς άλλο, εξάρτηση αυτού από τον εργοδότη με την προεκτεθείσα έννοια. Οπωσδήποτε το δικαίωμα του εργοδότη να δίνει εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας και να ελέγχει την συμμόρφωση του εργαζομένου προς αυτές, καθώς και η έκταση των αντιστοίχων υποχρεώσεων του τελευταίου, αποτελούν ενδεικτικά στοιχεία της ύπαρξης εξάρτησης, η οποία, όμως, δεν εξαρτάται μόνο από την συνδρομή όλων ή των περισσότερων από τα στοιχεία αυτά, διότι εκείνο που διακρίνει την εξαρτημένη εργασία από την ανεξάρτητη δεν είναι το ποσοτικό στοιχείο, δηλ. η σύρρευση περισσότερων ενδείξεων δέσμευσης και εξάρτησης, αλλά το ποιοτικό, δηλ. η ιδιαίτερη ποιότητα της δέσμευσης και εξάρτησης, η οποία έχει για τον υποβαλλόμενο σε αυτήν εργαζόμενο συνέπειες που καθιστούν απαραίτητη την ιδιαίτερη ρύθμιση της σχέσης του με τον εργοδότη και δικαιολογούν την ειδική προστασία από το εργατικό δίκαιο. Το ποιοτικό αυτό στοιχείο συνάγεται από την εκτίμηση των όρων και των συνθηκών παροχής της εργασίας και

διαφέρει κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος και την φύση της εργασίας, συνδυαζόμενο δε με τις υφιστάμενες ενδείξεις εξάρτησης, παρέχει ασφαλέστερο κριτήριο για την διάκριση της εξαρτημένης εργασίας από την ανεξάρτητη (ΟΛΑΠ 28/2005, ΑΠ 573/2018, 171/2016, 2242/2013, 465/2013). Σημειώνεται ότι δεν αποτελούν αποφασιστικά κριτήρια υπέρ του χαρακτηρισμού της απασχόλησης ως σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, ο τρόπος προσδιορισμού και καταβολής της αμοιβής του απασχολουμένου, η ασφάλιση αυτού στο ΙΚΑ, η χορήγηση σε αυτόν βεβαιώσεων μισθωτών υπηρεσιών, η μη ασφάλισή του σε Ταμείο Ασφάλισης ελευθέρων επαγγελματιών. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ειδικότερα, οι γενικοί ερμηνευτικοί κανόνες των άρθρων 173 και 200 του ΑΚ, οι οποίοι αφορούν την αναζήτηση κατά την ερμηνεία των δικαιοπραξιών της αληθινής βουλήσεως των μερών χωρίς προσήλωση στις λέξεις και την ερμηνεία των συμβάσεων όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη, εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση που το δικαστήριο της ουσίας, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη κρίση του, διαπιστώνει ότι υπάρχει κενό στη σύμβαση ή αμφιβολία στις δηλώσεις βουλήσεως των συμβαλλομένων. Παραβιάζονται οι κανόνες αυτοί, όταν το δικαστήριο, παρά τη διαπίστωση, έστω και έμμεσα, κενού ή αμφιβολίας σχετικά με την έννοια της δήλωσης βουλήσεως, παραλείπει να προσφύγει σε αυτούς για τη διαπίστωση της αληθινής έννοιας των δηλώσεων (ΑΠ Ολομ. 26/2004, ΑΠ 163/ 2015) ή να παραθέσει στην απόφασή του τα πραγματικά εκείνα στοιχεία από τα οποία προκύπτει η εφαρμογή τους ή προβαίνει σε κακή εφαρμογή τους (ΑΠ Ολομ. 26/2004) ή και όταν προσφεύγει στην εφαρμογή των διατάξεων αυτών και στη συμπλήρωση ή ερμηνεία της δικαιοπραξίας, αν και δέχεται, επίσης ανέλεγκτα, ότι η δικαιοπραξία είναι πλήρης και σαφής και δεν έχει ανάγκη συμπλήρωσης ή ερμηνείας (ΑΠ 133/2021, 245/2018, 1457/2017, 635/2011, 604/2011, 211/2011). Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 19 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης. Από τη διάταξη αυτή, η οποία αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παρ. 3 εδ. α του Συντάγματος που επιτάσσει ότι κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένη, προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος από αυτή λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάχισσωνα πρόταση του δικανικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά "έλλειψη αιτιολογίας", ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα ουσιαστικού δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της "ανεπαρκής αιτιολογία", ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους "αντιφατική αιτιολογία" (ΟΛΑΠ 1/1999). Ειδικότερα, αντιφατικές αιτιολογίες έχει η απόφαση, όταν τα πραγματικά περιστατικά που αναγράφονται σε αυτήν και στηρίζουν το αποδεικτικό πόρισμα

της για κρίσιμο ζήτημα, δηλαδή για ζήτημα αναφορικά με ισχυρισμό των διαδίκων που τείνει στη θεμελίωση ή κατάλυση του επιδίκου δικαιώματος, συγκρούονται μεταξύ τους και αλληλοαναιρούνται, αποδυναμώνοντας έτσι την κρίση της απόφασης για την υπαγωγή ή μη της συγκεκριμένης ατομικής περίπτωσης στο πραγματικό συγκεκριμένου κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που συνιστά και το νομικό χαρακτηρισμό της ατομικής περίπτωσης. Αντίστοιχα ανεπάρκεια αιτιολογίας υπάρχει όταν από την απόφαση δεν προκύπτουν σαφώς τα περιστατικά που είτε είναι κατά νόμο αναγκαία για τη στοιχειοθέτηση στη συγκεκριμένη περίπτωση της διάταξης ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόσθηκε, είτε αποκλείουν την εφαρμογή της, όχι όμως όταν υφίστανται ελλείψεις στην ανάλυση, στάθμιση και γενικώς στην εκτίμηση των αποδείξεων, εφόσον το πόρισμα από την εκτίμηση των αποδείξεων εκτίθεται με σαφήνεια και πληρότητα (ΟΛΑΠ 15/2006). Το κατά νόμο αναγκαίο περιεχόμενο της ελάχιστονης πρότασης προσδιορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα και να μην καταλείπονται αμφιβολίες. Ελλείψεις αναγόμενες μόνο στην ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα ως προς την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος, αν αυτό διατυπώνεται σαφώς, δεν συνιστούν ανεπαρκείς αιτιολογίες. Δηλαδή μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε. Τα επιχειρήματα δε του δικαστηρίου που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές επί τη βάση των οποίων διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και ως εκ τούτου δεν αποτελούν "αιτιολογία", ώστε στο πλαίσιο της διάταξης του αριθμού 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ να επιδέχονται μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια. Ούτε ιδρύεται ο ανωτέρω λόγος αναίρεσης του αρ. 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ εξ αιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαίτερος και διεξοδικά τα μη συνιστώντα αυτοτελείς ισχυρισμούς επιχειρήματα των διαδίκων (ΑΠ 1420/2013, 1703/2009, 1202/2008, 520/1995). Εξ άλλου, λόγος αναίρεσης που ερείδεται σε εσφαλμένη (ή αναληθή) προϋπόθεση, περίπτωση η οποία συντρέχει όταν με αυτόν υποστηρίζεται ότι η προσβαλλομένη απόφαση δέχθηκε ή δεν δέχθηκε ορισμένα πραγματικά περιστατικά, ενώ από τον έλεγχο αυτής στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 561 παρ. 2 του ΚΠολΔ προκύπτει το αντίθετο, απορρίπτεται ως απαράδεκτος. Επίσης, από τη διάταξη του άρθρου 561 παρ.1 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας των πραγματικών περιστατικών και ιδιαίτερα του περιεχομένου εγγράφων, εφόσον δεν παραβιάσθηκαν με αυτά κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί, ή εφόσον η εκτίμησή τους δεν ιδρύει λόγους αναίρεσης από τους αρ. 19 και 20 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, είναι αναιρετικά ανέλεγκτη, ο δε αντίστοιχος λόγος αναίρεσης, από το περιεχόμενο του οποίου προκύπτει ότι δεν συντρέχει καμία από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές περιπτώσεις ή οσάκις υπό την επίφαση συνδρομής αναιρετικού λόγου πλήττεται η ουσία της υπόθεσης που δεν

υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο από το δικαστήριο του Αρείου Πάγου απορρίπτεται ως απαράδεκτος. 3. Στην προκειμένη περίπτωση με την προσβαλλομένη απόφασή του το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δέχθηκε κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη κρίση του ότι η ενάγουσα και ήδη αναιρεσίευσα, η οποία είναι διπλωματούχος μηχανολόγος και αεροναυπηγός Μηχανικός και αναλάμβανε εργασίες που αφορούσαν ώρες εργασίας τεχνικού ασφαλείας, μελετητή εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου, εκπαιδεύσεων προσωπικού, διαχειριστού ασφάλειας και υγείας στην εργασία, συντηρητή συστημάτων διαχείρισης υγείας και ασφάλειας στην εργασία και μελετητή σηματοδοσίας, από το Νοέμβριο του έτους 2005 έως και το μήνα Μάιο του έτους 2014 συνήψε με την εναγομένη και ήδη αναιρεσίβλητη τεχνική- κατασκευαστική εταιρία 78 συμβάσεις, οι οποίες επιγραφόταν ως συμβάσεις ανεξαρτήτων υπηρεσιών και ως συμβάσεις έργου και αφορούσαν συγκεκριμένα έργα που έπρεπε να εκτελεσθούν για λογαριασμό πελατών της τελευταίας με διαφορετικό κάθε φορά αντικείμενο απασχόλησης. Ότι, η ενάγουσα κατά τον χρόνο της απασχόλησής της στην επιχείρηση της εναγομένης μέχρι την 1.7.2014, δεν είχε σταθερό ωράριο εργασίας, καθώς ο χρόνος παραμονής της στα γραφεία της εταιρείας στο ... καθοριζόταν από την ίδια με βάση τις εκάστοτε ανάγκες και ανάλογα με τις εκτελούμενες εργασίες, τις οποίες άλλωστε η ίδια είχε προγραμματίσει, με σκοπό την πραγματοποίηση του συμφωνημένου έργου κατά τις εκάστοτε ανωτέρω συμβάσεις. Ότι έτσι μπορούσε να προσέρχεται στα γραφεία της εταιρείας και να αναχωρεί ανάλογα με τον κατά την κρίση της αναγκαίο χρόνο που απαιτείτο για να διεκπεραιώσει την εργασία της, καθόριζε προσωπικά τις μετακινήσεις της και ασκούσε το έργο της και την εν γένει εποπτεία των εργασιών της με πρόγραμμα και κατευθύνσεις που η ίδια οργάνωνε και ρύθμιζε, χωρίς καμία παρέμβαση της εναγομένης εταιρείας. Ότι η χρήση κάρτας- κλειδιού που χρησιμοποιούσε η ενάγουσα κατά την είσοδο και έξοδο από τις εγκαταστάσεις της εναγομένης δεν αποδείχτηκε ότι οδηγούσε σε έλεγχο του ωραρίου προσέλευσής της, ούτε αποδείχτηκε ότι υπήρχε κάποιος που άθροιζε το χρόνο παρουσίας της στην εταιρεία στον χρόνο που έλειπε σε πελάτες της εταιρείας και της επέβαλλε την τήρηση οκταώρου ή άλλου είδους υποχρεωτικού ωραρίου, αλλά χρησιμοποιούνταν οι κάρτες αυτές ακόμη και από επισκέπτες της εταιρείας. Ότι δεν γινόταν τηλεφωνικός έλεγχος ή άλλου είδους διασταύρωση της ώρας που η ενάγουσα ολοκλήρωνε την παρουσία της σε εγκαταστάσεις πελατών της εναγομένης, ώστε να είναι δυνατός κατόπιν έλεγχος της συμπλήρωσης ή μη ωραρίου και ότι δεν αποδείχτηκε ότι η εναγομένη ερευνούσε ποιες ημέρες και ποιες ώρες απουσίαζε η ενάγουσα, προκειμένου να επισκεφθεί πελάτες της. Ότι, ο τόπος παροχής των υπηρεσιών της δεν ήταν σταθερός, αλλά τούτο εξαρτάτο από το φύση και το είδος των καθηκόντων που όφειλε να εκπληρώσει κάθε φορά, ο οποίος και πάλι εναπόκειτο στην κρίση της και την επιλογή της, αφού είχε τη δυνατότητα να επιλέγει ανάμεσα στους πελάτες της εναγομένης αυτούς που την εξυπηρετούσαν περισσότερο χωροταξικά. Ότι, δεν προέκυψε ότι διέθετε η ενάγουσα προσωπικό γραφείο μέσα στις εγκαταστάσεις της

εταιρείας, αλλά μπορούσε να χρησιμοποιεί μέσα σε αυτή όποιον υπολογιστή ήταν ελεύθερος. Ότι, επομένως, στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της η ενάγουσα τελούσε σε πλήρη ελευθερία και αυτονομία ως προς τον χρόνο, τρόπο και τόπο παροχής των υπηρεσιών της, ελλείποντος κάθε στοιχείου προσωπικής και νομικής εξάρτησης αυτής από την εναγομένη, χωρίς να αποδειχθεί ότι δεσμεύεται από εντολές και οδηγίες κάποιου ιεραρχικά προϊσταμένου της, αφού η ενάγουσα, λόγω και του εξειδικευμένου επαγγελματικού αντικειμένου της, δεν θα μπορούσε να ελεγχθεί από κάποιον ανώτερο, ο οποίος και δεν απασχολείτο στην εναγομένη, παρά μόνο ήταν υποχρεωμένη να εφαρμόζει τις σχετικές διατάξεις του νόμου. Ότι μόνον η τυχόν υποχρέωση της ενάγουσας να αναφέρεται προς τον κ. Σ. (νόμιμο εκπρόσωπο της εναγομένης) ή την κ. Π., οι οποίοι δεν αποδείχτηκε ότι ασκούσαν παρεμβάσεις στο έργο της ή ότι την ήλεγχαν ή ότι της παρείχαν οδηγίες εκτέλεσής του, δεν είναι ικανή να προσδώσει στη σχέση της ενάγουσας με την εναγομένη τον χαρακτήρα της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας και ότι ενόψει όλων των προαναφερόμενων πραγματικών περιστατικών η μεταξύ των διαδίκων έννομη σχέση, αξιολογούμενη με βάση τις αρχές της καλής πίστης και όπως απαιτείται από τα χρηστά συναλλακτικά ήθη, αποδείχτηκε ότι οι συμβάσεις που καταρτίστηκαν μεταξύ των διαδίκων καθ' όλο το χρονικό διάστημα της συνεργασίας τους μέχρι την 1.7.2014, είχαν το χαρακτήρα της σύμβασης παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, διότι το ποιοτικό κριτήριο της νομικής δεσμεύσεως και εξαρτήσεως της ενάγουσας από την εναγομένη παρίσταται ιδιαίτερα χαλαρό, υπό την έννοια ότι αυτή ως μηχανολόγος και αεροναυπηγός Μηχανικός είχε μεν συγκεκριμένο αντικείμενο εργασιών, το οποίο ήταν απολύτως ενταγμένο στα πλαίσια της επιστημονικής και επαγγελματικής της δραστηριότητας, χωρίς οποιαδήποτε νομική εξάρτηση από την εναγομένη και χωρίς υποχρέωση αυτής να συμμορφώνεται με τις εντολές και οδηγίες των εκπροσώπων της εναγομένης ως προς τον τρόπο, τόπο και τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών της και μη υποκείμενος στον έλεγχο αυτών, αλλά αντίθετα αναπτύσσοντας κάθε πρωτοβουλία στα πλαίσια των καθηκόντων της με βάση τις επιστημονικές και τεχνικές της γνώσεις, ενισχυόμενης της κρίσης αυτής από το ότι η ενάγουσα διατήρησε καθ' όλο το χρονικό διάστημα της συμβατικής της σχέσης με την εναγομένη την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, καθόσον διατηρούσε δική της έδρα στην ... επί της οδού ..., έχοντας τη δυνατότητα να προσφέρει τις υπηρεσίες της σε άριστο αριθμό προσώπων, όπως και τις προσέφερε εκδίδοντας Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών προς τρίτα πρόσωπα πλην ανταγωνιστών της εναγομένης, ήταν ασφαλισμένη στο ΤΣΜΕΔΕ, βαρυνόμενη με την καταβολή των ασφαλιστικών της εισφορών, και εξέδιδε δελτία παροχής υπηρεσιών και αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, θεωρημένα από τη Δ.Ο.Υ. και δεν λάμβανε ποτέ δώρα εορτών και επιδόματα αδειάς, ενώ οι καταβολές της εναγομένης προς την ενάγουσα χρηματικών ποσών ήταν άτακτες και πληρωνόταν και το ΦΠΑ, που αντιστοιχούσε σε κάθε παροχή. Στη συνέχεια το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, αφού έκρινε ότι πρόκειται για συμβάσεις παροχής ανεξαρτήτων

υπηρεσιών, στις οποίες δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, ούτε και οι διατάξεις των άρθρων 614 επ. ΚΠολΔ, που αφορούν την επίλυση εργατικών διαφορών, δέχτηκε κατ' ουσίαν την από 3.10.2018 και αριθ. κατάθ. 92167/6288/2018 έφεση της εναγομένης και ήδη αναιρεσίβλητης εξαφάνισε την εκκαλούμενη υπ' αριθ. 1261/2018 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κράτησε και δίκασε την υπόθεση και απέρριψε κατ' ουσίαν τις από 31.7.2014 και αριθ. κατάθ. 93367/3239/4.8.2014 και 25.2.2015 και αριθ. κατάθ. 23164/858/26.2.2015 αγωγές της ενάγουσας και ήδη αναιρεσείουσας, οι οποίες είχαν συνεκδικαστεί και γίνι δεκτές εν μέρει κατ' ουσίαν από την ως άνω εκκαλούμενη απόφαση και είχε αναγνωριστεί ότι μεταξύ των διαδίκων καταρτίστηκε έγκυρη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, καθώς και η ακυρότητα της από 1.12.2014 καταγγελίας της σύμβασης εργασίας και υποχρεώθηκε η εναγομένη να καταβάλει στην ενάγουσα τα αναφερόμενα σ' αυτή ποσά. Με την κρίση του αυτή το δευτεροβάθμιο δικαστήριο διέλαβε πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις ή ενδοιαστικές κρίσεις αιτιολογίες που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο, σχετικά με τη φύση της συνδέουσας τους διαδίκους σύμβασης ως σύμβασης ανεξαρτήτων υπηρεσιών και κατέληξε σε ορθό διατακτικό περί της μη εφαρμογής στη σύμβαση αυτή των προστατευτικών διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για τις προϋποθέσεις εγκυρότητας της καταγγελίας σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, αφού δέχτηκε ότι η ενάγουσα παρείχε τις υπηρεσίες της έναντι αμοιβής, χωρίς να υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία της εναγομένης και να είναι υποχρεωμένη να συμμορφώνεται προς τις εντολές και οδηγίες της, ιδίως ως προς τον τόπο, τρόπο και χρόνο παροχής των υπηρεσιών της, αλλά αντίθετα ανέπτυσε πρωτοβουλία στα πλαίσια των προσφερομένων υπηρεσιών της με βάση τις επιστημονικές και τεχνικές της γνώσεις ως διπλωματούχος μηχανολόγος και αεροναυπηγός μηχανικός, λόγω δε του εξειδικευμένου αυτού επαγγελματικού αντικειμένου της, δεν θα μπορούσε να ελεγχθεί από κάποιον ανώτερο, παρά μόνο ήταν υποχρεωμένη να εφαρμόζει τις σχετικές διατάξεις του νόμου. Κατά συνέπεια, δεν παραβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου τις διατάξεις του άρθρων 648 επ. του ΑΚ, 6 του Ν. 765/1943 που κυρώθηκε με την ΠΥΣ 324/1946 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ κατά το άρθρο 38 του ΕισΝΑΚ, τις οποίες ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε και ο περί του αντιθέτου πρώτος λόγος της αίτησης με τον οποίο προσάπτονται στην προσβαλλόμενη απόφαση οι από τους αρ. 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ αναιρετικές πλημμέλειες, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Η αιτίαση της αναιρεσείουσας για ευθεία παραβίαση των γενικών ερμηνευτικών κανόνων των άρθρων 173 και 200 ΑΚ είναι απαράδεκτη, λόγω της αοριστίας της, και πρέπει να απορριφθεί, καθότι, πέραν της θεωρητικής ανάλυσης των εν λόγω διατάξεων, δεν εκτίθεται στο αναιρετήριο ότι για την ερμηνεία της περιεχόμενης στην ένδικη σύμβαση δήλωσης βουλήσεως των διαδίκων το Εφετείο δεν προσέφυγε στους κανόνες αυτούς, ενώ έπρεπε, ή ότι προσέφυγε, ενώ δεν έπρεπε, ούτε αναγράφονται από ποιες συγκεκριμένες αιτιολογίες της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει

ότι διαπιστώθηκε, αμέσως ή εμμέσως, κενό ή ασαφής έννοια στην εν λόγω σύμβαση και παρά ταύτα το Εφετείο δεν προσέφυγε στους κανόνες αυτούς ή προσέφυγε, παρότι διαπίστωσε σαφή έννοια, ή ότι εσφαλμένα εφάρμοσε τους κανόνες αυτούς και ποιο συγκεκριμένο είναι το σφάλμα. Περαιτέρω, όσον αφορά τις λοιπές αιτιάσεις, που αναφέρονται στον ίδιο ως άνω λόγο, σχετικά με την ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων, που αφορούν τα ίδια πιο πάνω κρίσιμα ζητήματα και δη το χαρακτηρισμό της σύμβασης ως ανεξάρτητων υπηρεσιών και τα επί του αντιθέτου επιχειρήματα της αναιρεσείουσας, που έχουν σχέση με το τελικό αποδεικτικό πόρισμα στο οποίο κατέληξε το δικαστήριο και βρίσκονται κατ' αυτή σε αντίθεση με τους αγωγικούς της ισχυρισμούς, είναι απαράδεκτες και πρέπει να απορριφθούν, αφού, κατά τα αναφερόμενα παραπάνω, το από τις αποδείξεις πόρισμα εκτίθεται με σαφήνεια, πειστικότητα και κατά λογική ακολουθία τρόπο στην προσβαλλόμενη απόφαση, με τις αιτιάσεις δε αυτές, κατά τα λοιπά, πλήττεται πλέον, μέσω επιχειρημάτων, που η ίδια η αναιρεσείουσα προβάλλει, η ουσία αποκλειστικά της υποθέσεως, που δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο (άρθρα 561 παρ.1 ΚΠολΔ). 4. Κατά τη διάταξη του αριθμού 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται και όταν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη του πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής ως "πράγματα" θεωρούνται οι πραγματικοί ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη και τείνουν στη θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος, που ασκήθηκε είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέσο και άρα ως ουσιώδεις ισχυρισμοί στηρίζουν το αίτημα αγωγής, ανταγωγής, ένστασης ή αντένστασης ή λόγου έφεσης (ΟΛΑΠ 25/2003, 3/1997, 11/1996). Αντιθέτως δεν θεωρούνται "πράγματα" κατά την προαναφερθείσα έννοια οι αιτιολογημένες αρνήσεις των πιο πάνω ισχυρισμών, ούτε οι ισχυρισμοί που συνιστούν επιχειρήματα ή συμπεράσματα των διαδίκων ή του δικαστηρίου, τα οποία συνάγονται από την εκτίμηση των αποδείξεων, αλλά ούτε και οι απαράδεκτοι ή αβάσιμοι κατά νόμο ισχυρισμοί, αφού οι τελευταίοι δεν είναι ουσιώδεις για την έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 8/2013, 3/1997, ΑΠ 76/2016, 139/2014, 1720/2013, 232/2009). Με τον δεύτερο από τον αρ. 8 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης η αναιρεσείουσα προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη της πράγματα, που έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης και ειδικότερα : α) δεν έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό της ότι από τον Ιανουάριο του έτους 2007 έως και την απόλυσή της εργαζόταν και ως υπεύθυνη του Τμήματος Εκπαιδεύσεως της εναγομένης με καθήκοντα πώλησης, οργάνωσης, διεκπεραίωσης και υλοποίησης εκπαιδεύσεων εργαζομένων τρίτων- πελατών της, σε θέματα ασφάλειας και υγείας, β) δεν έλαβε υπόψη του τον ισχυρισμό της ότι λάμβανε κανονικά τις ετήσιες άδειες αναπαύσεως, κατόπιν εγκρίσεως από το τμήμα προσωπικού της εταιρείας, γ) δεν έλαβε υπόψη του τον ισχυρισμό της περί πληρωμής των ασφαλιστικών εισφορών του ΤΣΜΕΔΕ από την εναγομένη, και δ) δεν έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό της περί τακτικής καταβολής του πάγιου



μηνιαίου μισθού της. Ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος και πρέπει να απορριφθεί, καθόσον οι ως άνω ισχυρισμοί δεν συνιστούν "πράγματα" κατά την έννοια του αρ. 8 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, αλλά πραγματικά επιχειρήματα, που διατυπώνονται από την αναιρεσείουσα για να στηρίξουν τη βασιμότητα της αγωγή της. 5. Κατά το άρθρο 559 αρ. 11 εδάφ. γ' του ΚΠολΔ, συντρέχει λόγος αναιρέσεως, αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν. Από τη διάταξη αυτή, συνδυαζόμενη με εκείνες των άρθρων 335, 338 έως 340 και 346 του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να σχηματίσει δικανική πεποίθηση για τη βασιμότητα των κρίσιμων γεγονότων ή πραγματικών ισχυρισμών των διαδίκων, δηλαδή λυσιτελών, που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, διαμορφώνοντας το διατακτικό της αποφάσεως (ΑΠ Ολομ. 42/2002, ΑΠ 845/2018, 343/2017), οφείλει να λάβει υπόψη του τα αποδεικτικά μέσα που προσκομίστηκαν νόμιμα είτε για άμεση απόδειξη είτε για συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εφόσον γίνεται σαφής και ορισμένη επίκλησή τους από τον διάδικο. Δεν θεμελιώνεται, όμως, ο λόγος αυτός, αν προκύπτει από την απόφαση ότι λήφθηκαν υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία προσκομίστηκαν με επίκληση. Αρκεί γι' αυτό η γενική αναφορά του είδους του αποδεικτικού μέσου, χωρίς ανάγκη ειδικής αξιολόγησης του καθενός, εφόσον από τη γενική αυτή αναφορά, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες αιτιολογίες της, προκύπτει αναμφίβολα η λήψη υπόψη του αποδεικτικού μέσου. Δεν συνάγεται δε ότι δεν έχει ληφθεί υπόψη έγγραφο από μόνο το γεγονός ότι μνημονεύονται στην πληττόμενη απόφαση όλα τα έγγραφα, εκτός από εκείνο στο οποίο αναφέρεται η αναιρετική αιτίαση. Πάντως, η γενική αυτή αναφορά της λήψης υπόψη όλων των αποδείξεων που με επίκληση προσκομίστηκαν δεν αποκλείει την ίδρυση του πιο πάνω λόγου αναιρέσεως για κάποιο αποδεικτικό μέσο, όταν από το περιεχόμενο της αποφάσεως δεν καθίσταται απολύτως βέβαιο ότι τούτο έχει ληφθεί υπόψη. Αρκεί και μόνο η ύπαρξη αμφιβολιών για την ίδρυση του παρόντος λόγου αναιρέσεως (ΑΠ Ολομ., 8/2016, 2/2008, ΑΠ 170/2020, 1221/2018, 845/2018). Με τον τρίτο από τον αρ. 11γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγο της αίτησης η αναιρεσείουσα προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια ότι το Εφετείο αναφορικά με τη φύση της συνδέουσας τους διαδίκους σχέσης ως σύμβασης εξαρτημένης εργασίας δεν έλαβε υπόψη της την καρτέλα Κινήσεως του Τραπεζικού Λογαριασμού της και την επιστολή διοίκησης από 19.4.2011 του ΤΣΜΕΔΕ, ήτοι έγγραφα, τα οποία νόμιμα επικαλέστηκε και προσκόμισε στο δικαστήριο της ουσίας και από τα οποία προέκυπτε η τακτική μηνιαία περιοδικότητα του μισθού της και η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών της. Ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί, διότι, από τη ρητή βεβαίωση που υπάρχει στην πληττόμενη απόφαση ότι ".....από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων .....και όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι επαναπροσκομίζουν με επίκληση για να ληφθούν υπόψη είτε προς άμεση απόδειξη είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, μερικά από τα οποία μνημονεύονται στη συνέχεια και λαμβάνονται υπόψη στο σύνολό τους, χωρίς να παραλείπεται

κανένα κατά την ουσιαστική διάγνωση της διαφοράς έστω κι αν δεν γίνεται μνεία σε καθένα από αυτά χωριστά.....", σε συνδυασμό και με όλο το περιεχόμενό της, προκύπτει, χωρίς αμφιβολία, ότι το Εφετείο, για να καταλήξει στο αποδεικτικό του πόρισμα, έλαβε υπόψη του τα ως άνω έγγραφα. Οι περαιτέρω προβαλλόμενες αιτιάσεις της αναιρεσειουσας για εσφαλμένη αξιολόγηση και παραγνώριση της αποδεικτικής αξίας των ως άνω εγγράφων αποτελούν ουσιαστικές εκ μέρους της προσεγγίσεις, που εκτιμούν διαφορετικά τα αποδεικτικά αυτά μέσα, οι οποίες και απαραδέκτως προβάλλονται, κατ' άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ. Κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω πρέπει ν' απορριφθεί η αναίρεση στο σύνολο της και να καταδικασθεί η αναιρεσειούσα στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων της αναιρεσίβλητης, η οποία κατέθεσε προτάσεις, λόγω της ήττας της, κατά το βάσιμο περί τούτου αίτημα της τελευταίας (άρθρα 176, 183 και 191 παρ. 2 ΚΠολΔ), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την από 12.6.2020 και αριθ. κατάθεσης 3270/389/16.6.2020 αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθ. 6376/2019 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την αναιρεσειούσα στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων της αναιρεσίβλητης, τα οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ..  
ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 14 Ιουνίου 2022.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 12 Αυγούστου 2022.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ